

dající. Pokud se týče nároků ad b), c) dovodily nižší soudy správně, že jde o neurčitou žalobní žádost (§ 226 c. ř. s.), ježto žalobní návrh neuvádí výši částky, kterou má žalovaná firma zaplatiti na provisi, pokud se týče na remuneraci, a rozsudek podle žalobního žádání vydaný nemohl by ani založiti způsobilý titul (§ 7 ex. ř.). Nejvyšší soud tento závěr schvaluje. Neprávem se snaží žalobce přípustnost žádosti vyvozovati z ustanovení třetího odstavce čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., jež připouští výjimku z požadavku určitosti žalobní prosby, byla-li se žalobou o přísežné udání jmění spojena žaloba na vydání toho, co žalovaný dluhuje z právního poměru, jenž jest jí základem. Vždyť nebylo tu žalováno o přísežné udání jmění a obchodní zřízení, jehož služné závisí na určitých procentech docíleného hrubého zisku, nemůže se ani domáhati vyjevovací přísahy, že účet je správný a úplný (sb. n. s. čís. 531, 2926).

Zbývá ještě žalobní žádost ad a) uvedená. Obchodní knihy žalované, ani její zápisky nejsou společnými listinami podle čl. XLIII uv. zák. k c. ř. s. a § 304 c. ř. s., pročež žalobce nemůže povinnost k jich předložení mimo spor odvozovati z prvního zákonného ustanovení (sb. n. s. čís. 5471, 4557, 12936). Smluvní závazek, žalovanou v tomto směru převzatý, žalobce ani netvrdí. Podle posledního odstavce § 10 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. může zaměstnanec bez újmy práv na předložení obchodních knih, jež má podle jiných zákonných předpisů, jen žádati, by mu byl sdělen výpis z knih, o jednáních jeho činností uskutečněných. Ježto není norem, podle nichž by obchodní pomocník mohl žádati předložení knih zaměstnavatelových mimo spor (Mayer-Grünberg, Kom. 1911 str. 156 a násl., sb. n. s. čís. 12936), není žádost opodstatněna, pokud se dotýká předložení knih a zápisků žalované. Žalobce má však podle posledního odstavce § 10 zákona o obchodních pomocnících nárok, aby mu byl sdělen výpis z knih, a má dále nárok, aby žalovaná firma s ním vyúčtovala, zvláště, když tvrdí (II. žaloby), že se žalovaná k tomu výslovně zavázala, avšak odpírá s ním vyúčtovati (III. žaloby). Jelikož žalobní prosba ad b), c) pro svou neurčitost nemůže býti podkladem jednání, a prosba uvedená ad a), v příčině předložení obchodních knih a zápisků, není již podle samého přednesu žalobcova opodstatněna, nepochybil odvolací soud, potvrdiv v těchto směrech zamítací rozsudek prvního soudu (č. 4 § 503 c. ř. s.). Pokud se týče zbývajících částí návrhu ad a), vycházel odvolací soud, jak svrchu dolíčeno, z nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.) a důsledkem tohoto mylného názoru nejednal ve věci samé, jakž podle § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. bylo jeho povinností, takže pro vadnost řízení (čís. 2 § 503 c. ř. s.) přezkum napadeného rozsudku je nemožný.

Čís. 13828.

Úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, již se přesunuje na pojištěnce pensijního nebo nemocenského pojištění větší než zákonem stanovený podíl na placení pojistného, jest neplatná.

(Rozh. ze dne 6. října 1934, Rv II 399/33.)

Žalobci byli u žalované firmy od 16. září 1930 do 30. dubna 1931, t. j. po dobu $7\frac{1}{2}$ měsíců zaměstnání v šestičlenné kapele a bylo umluveno, že si celé pojistné i pro pensijní, i pro nemocenské pojištění uhradí zaměstnanci ze svého. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalované náhrady polovice pojistného, již měla žalovaná jako zaměstnavatelka podle zákona platiti ze svého. Žalovaná namítla, že ustanovení smlouvy, podle něhož si mají žalobci zapraviti celé pojistné ze svého, jest platné a právně účinné. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že ustanovení zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. a ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., která tu přichází v úvahu, jsou povahy dispoziční, že je tedy přípustné dotyčná ustanovení zákona vzájemnou dohodou stran libovolně upravit a změnit. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud odvozuje z ustanovení §§ 140 a 162 zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jakož i z předpisů §§ 11 a 64 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., zvláště z ustanovení § 170 d) tohoto zákona právní závěr, že jde o dohodu zákonem zakázanou a tedy neplatnou, a vyhověl proto žalobní žádosti, již se žalobci domáhali na žalované náhrady oné polovice pojistného, již měla žalovaná jako zaměstnavatelka podle zákona platiti ze svého, avšak protiprávně ji zadržela žalobcům, t. j. polovici pojistného pro oba zmíněné obory sociálního pojištění za všech šest členů kapely. V § 162 zákona čís. 221/1924 v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. je výslovně ustanoveno, že z pojistného hradí zaměstnavatel i zaměstnanec po jedné polovině, v § 163, že zaměstnavatel je povinen platiti nemocenské pojišťovně celé pojistné, v § 164, že může část pojistného, připadající na zaměstnance při výplatě mzdy sraziti zaměstnanci z jeho platu, a konečně v § 165, že pojistné, které zaměstnavatel srážel zaměstnanci ze mzdy, jest statkem zaměstnavateli svěřeným. Podobná ustanovení má zákon čís. 26/1929 sb. z. a n. v §§ 64—68. Zákon nepřipouští úchyly od svých předpisů, jimiž jasně byla vymezena nejvyšší hranice, do níž mohou zaměstnanci býti přidržováni k opatření prostředků k úhradě povinností nositelů pojištění. Jde tu o opatření veřejného práva a zákon by zajisté dal tomu výraz, kdyby byl v interním poměru mezi zaměstnavateli a zaměstnanci chtěl dovoliti přesun v podílech obou skupin na úhradě potřeb pojišťoven. To však nejen že neučinil, nýbrž §§ 260 c), d), zák. o nem. poj. (i § 170 d), e) zák. o pensijním pojištění) prohlašují za trestné (za přestupek), účtuje-li zaměstnavatel vědomě pojištěnci při výplatě více na pojistném, než je přípustné podle tohoto zákona neb sjedná-li s pojištěncem smlouvu, kterou práva vyplývající pro pojištěnce z tohoto zákona mají býti omezena nebo zkrácena. V § 140 zákona čís. 221/1924 v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. jest dále ustanoveno, že jsou neplatná ujednání, která by omezovala nebo vylučovala platnost tohoto zákona v neprospěch pojištěnců nebo jejich příslušníků, a obdobné ustanovení má zákon čís. 26/1929 sb. z. a n. v § 11.

Ač umístění tohoto paragrafu, zejména v onom zákoně mohlo by snad vésti k domněnce, že tu jde jen o ujednání ohledně nároků a výplaty dávek, plyne přece z doslovu oněch předpisů a jejich smyslu, že v § 140 zák. o nem. pojištění i v § 11 zák. o pensijním pojištění míněna jsou všechna ujednání dotýkající se právního poměru pojistného. Je tedy opodstatněn závěr, k němuž dospěl odvolací soud, že i ujednání, jimiž se přesunuje na pojištěnce větší podíl na placení premií, nad zákonem připuštěnou polovinou, jsou zakázána a neplatná. Není-li však platná a závazná dohoda, musí žalovaná firma žalobcům nahraditi vše, co si neprávem zadržela při výplatě platů, a žalobní žádost je opodstatněna.

Čís. 13829.

Byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku. Otázkou aktivní legitimace nelze se zabývat ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Rv I 2411/32.)

Žalobou, o niž tu jde, domáhal se správce konkursní podstaty na československém státu podle poukazu konkursního komisaře uznání pořadí daní a veřejných dávek, jak k odporu správce podstaty ve lhůtě stanovené uplatňovanému ve správním řízení upraveny budou jednak ve druhé, jednak ve třetí třídě konkursních věřitelů. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobce, vyhověl však odvolání žalovaného a zamítl žalobu vůbec. **Důvody:** Správce podstaty popřel pro část přihlášených vykonatelných pohledávek daní a veřejných dávek opatřených exekucními tituly požadované pořadí druhé třídy, o kterém má rozhodnouti konkursní soud k žalobě, kterou má však podati věřitel, jehož pořadí bylo popřeno, třebaže o pravosti pohledávky rozhoduje úřad správní k návrhu správce podstaty § 112 (2) konk. ř., ježto jde o pohledávky vykonatelné, doložené exekucním titulem podle § 1 čís. 13 ex. ř. Byl-li správce podstaty poukázán, by co do popřené pořadí podal žalobu, stalo se tak neprávem. Bylo věcí správce podstaty, by si do usnesení konkursního komisaře stěžoval. Správce podstaty není k žalobě aktivně legitimován, a proto nemůže nastati následek § 132 odst. (4) konk. ř.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Správci konkursní podstaty byla přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným. Tím byla pravoplatně rozřešena otázka aktivní legitimace ke sporu.